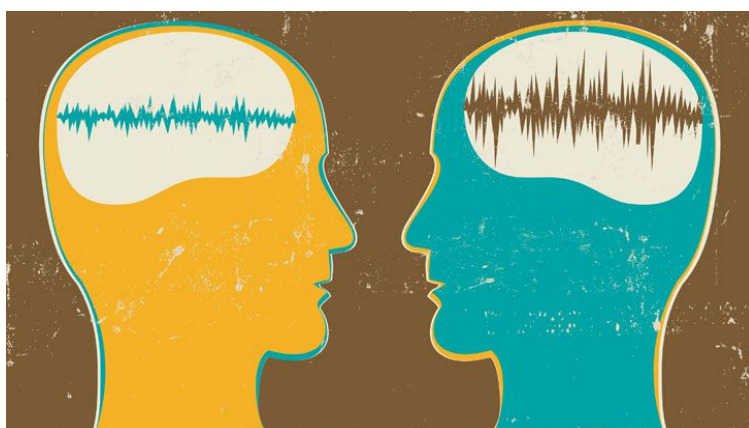

21/01/2016

Activacions cerebrals en una presa de decisions social en persones addictes a la cocaïna i amb trastorns de personalitat

La dependència a la cocaïna sovint s'acompanya de trastorns de la personalitat, una característica essencial dels quals és la mala qualitat de les relacions interpersonals. Aquesta recerca va estudiar amb ressonància magnètica funcional les activacions cerebrals regionals evocades durant un joc de presa de decisions social en subjectes amb addicció a la cocaïna i trastorns de la personalitat, addictes sense trastorns de la personalitat i subjectes sans. Els resultats mostren diferències en el comportament durant el joc, així com l'activació de diferents regions del cervell entre subjectes sans i malalts.

Autor: iStockphoto/MaryLB.

La dependència a la cocaïna sovint s'acompanya de trastorns de la personalitat, i la presència d'aquests trastorns s'associa a una menor probabilitat de rehabilitació. Una característica essencial dels trastorns de la personalitat és la mala qualitat de les relacions interpersonals. Concretament, els pacients amb trastorns de la personalitat tenen una representació distorsionada d'ells mateixos i els altres, el que compromet seriosament la capacitat per comprendre els altres i comporta frustració i sentiments negatius en relació a les relacions socials.

En aquest context, la rehabilitació del trastorn addictiu, que necessita de la col·laboració indispensable de diferents persones de l'entorn social més proper, es veu seriosament afectada. Conèixer les bases cerebrals d'aquests dèficits d'interacció social en addictes a la cocaïna ens ha de permetre comprendre millor aquesta part del quadre patològic, sovint oblidat, tot i les seves importants conseqüències funcionals, enfront de l'estudi d'altres conductes també alterades, com per exemple, la manca de motivació i satisfacció a l'hora de realitzar qualsevol activitat que no sigui el consum de cocaïna.

Amb aquest objectiu, vàrem estudiar amb ressonància magnètica funcional les activacions cerebrals evocades per una tasca de presa de decisions social, el joc del ultimàtum, en un grup de 24 subjectes amb addicció a la cocaïna i trastorns de la personalitat, 19 addictes sense trastorns de la personalitat i 19 controls sans. En el joc del ultimàtum, un jugador decideix com repartir una quantitat de diners amb el subjecte que s'està avaluant, a qui se li ha explicat que si accepta la proposta de l'altre jugador, tots dos jugadors guanyaran les sumes de diners corresponents, però que si la rebutja, cap jugador no guanyarà res.

Tot i que des d'un punt de vista racional no hi ha ofertes justes i injustes, ja que és l'altre jugador qui té els diners i qui decideix compartir-los, i per tant qualsevol oferta hauria de ser considerada acceptable, en general, els subjectes sans també consideren els aspectes emocionals o afectius del joc a l'hora d'acceptar o rebutjar les ofertes. Així, solen acceptar les ofertes "justes", en les quals els diners es reparteixen més o menys al 50%, però rebutgen les ofertes que consideren "injustes", en què els proposen obtenir menys d'un 30% de la suma total. La literatura prèvia ens ha mostrat, però, que els pacients amb trastorns de la personalitat solen acceptar un percentatge més alt d'ofertes injustes, segurament degut al fet que habitualment es consideren a ells mateixos inferiors en front dels altres a causa de les repetides interaccions socials frustrants i no satisfactòries que han viscut al llarg de la seva vida.

Vàrem observar que durant les ofertes "injustes" els subjectes amb addicció a la cocaïna i trastorns de la personalitat mostraven una menor activació de l'ínsula i el gir cingolat anterior en relació als altres dos grups, així com una major activació de l'escorça orbitofrontal lateral i les escorces frontals i temporals superiors. La menor activació de les regions de l'ínsula i el gir cingolat anterior ha estat, en d'altres contextos, interpretada com suggestiva d'un dèficit de

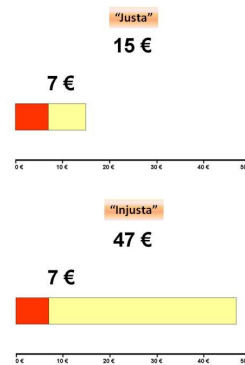

Figura 1: En aquesta imatge es presenten dos exemples d'ofertes "justes" i "injustes", que es presentaven al subjecte dins l'aparell de ressonància magnètica funcional. Cal destacar que tot i que la quantitat oferta és la mateixa (7€), els subjectes tendeixen a acceptar la primera i a rebutjar la segona oferta pel percentatge que aquesta quantitat representa sobre el total disponible.

processament de la informació emocional, pel que els nostres resultats apunten en la direcció que els addictes a la cocaïna amb trastorns de la personalitat mostren importants mancances en el reconeixement de la informació emocional compresa en el joc del l'ultimatum.

Igualment, la major activació de les àrees frontals i temporals també observada en la nostra mostra es pot interpretar com un intent de fer front al conflicte entre els aspectes emocionals i racionals de la tasca, de manera que l'activació d'aquestes regions regula a la baixa l'activació de les regions encarregades del processament emocional, afavorint la selecció de conductes suposadament racionals durant les interaccions socials, conductes, però, que condueixen a l'acceptació de situacions considerades "injustes" pels altres i per tant a la perpetuació del rol d'inferioritat social. Tot plegat, dificultarà establir relacions afectives adequades amb l'entorn social més proper, el que afectarà negativament a les possibilitats de rehabilitació del pacient.

Aquest estudi ha estat realitzat en col·laboració amb investigadors de la Universitat de Monash, a Melbourne, Austràlia, i de la Universitat de Granada. Ha estat publicat a la revista *Addiction Biology*, la més prestigiosa en el camp de les addiccions.

Carles Soriano-Mas

Departament de Psicobiologia i Metodologia de les Ciències de la Salut
carles.soriano.mas@gmail.com

Referències

[View low-bandwidth version](#)